

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gwaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia IX. Postquàm uerò traditus esset Ioannes, uenit Iesus in Galilæam, prædicans Euangelium regni Dei, & dicens: Impletu[m] est tempus, & appropinquauit regnum Dei. Pœnitentiam agite, & credite ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

prophane cultibus omnium seclerum genere (quorum seruitus illi gratissimus cultus esse) polluamur. Et quantum in his omnibus possit, quotidiana exempla docent. Multi enim aduersus superari, desperant, & ad illicita media conuertuntur. Multi confidentia & securitate pereunt. Innumeri vero mundi illecebris, ut Circeo poculo inebriati, fidem & religionem adnegant.

Quare ex altera parte Christum videamus, suo exemplo docentem, ut in tentationibus superiores fieri possimus. Vbi etiam duo potiss. consideranda veniunt. Primò ieiunauit Christus, non ut quadragesimali ieiunio in stiteret, ut quidam ineptissime fabulantur, sed ut partim xpiis veteribus responderet, in quibus Moses & Elias totidem diebus ieiunauisse scribuntur: partim suo exemplo sobrietate commendaret, cuius studium semper aliis, cum tempore tentationum cum primis necessarium est. Resistit enim spiritui caro, & quo hec ferocior est, eò minus in nobis spiritus potest. At cibi vim ab- undantia & delicijs carnè ferocior reddi, notius est, quam ut multus probari debeat. Hinc tam cre- bre admonitiones, ut à crapula & luxu caueamus, quas exemplo etiam proprio Dei filius confirmare voluit. Deinde in omnibus congressibus solū Dei verbum proferre, & fidem qua huic nititur, instar cly- pei ignitis hinc satanae telis obijcit. Nam dicenti diabolo: Si filius Dei es, dic ut hi lapides panes fi- ant. Respondit: Scriptum est, Non solo pane viuet homo, sed omni verbo quod egreditur per os Dei. Rursum dicenti: Si filius Dei es, precipita te deorsum: & scripturas perperam alleganti, obijcit: Rur- sum scriptum est, Si filius Dei es, non tentabis Dominum Deum tuum. Tandem mundi regna pollicenti, & adora- torie cultum petenti, dicit: Abi satana. Scriptum est enim: Dominum Deum tuum adorabis, & illi solum cetera. Ita vero nobis quoque pugnandum fuerit. Habemus quidē galeam salutis, Christū, sub cuius um- bra tuto degimus, quando contra illū princeps huius mundi nihil potest. At quia idē ille nihilominus non quiescit, ad pugnam præparatum oportet. Arma verò saluberrima erunt (sicuti Paulus monet) obsequijs fidei, qua sola diaboli tela restringere potest, & gladius spiritus, quod est verbum Dei. Huius ergo oracula diaboli suggestionibus opponamus, & quàm frivola sint illa, mox patebit. Coniugamus his precas assiduas, & facile omnes hostis nostri insidias atq. conatus superabimus. Poterat hic co- piose exemplorum enumeratione in longum extendi oratio, sed si verbi studium precibus assiduis con- ueramus, spiritus in ipsa pugna eos locos suggeret, quibus potissimum satana deuinci poterit.

Restat tentationū Christi finis & exitus, quæ leuissimè fuisse Euangelista docent. Lucas enim dia- bolum ad seipsum à Christo recessisse scribit. Quia enim ficticijs armis pugnat, & falsa potentie cuiusdam specie se venditat, mox loco cedit, ut primum se agnosci intelligit. Vbi tamen obseruabis, quòd ad tempus modo recessisse dicitur. Nam etsi se victum sentiat, non tamen quiescit, sed leuissima quaque occasione oblata pugnam instaurat, & hoc vnicè querit, ut eò reuertatur, vnde prius eiectus est. Quod si hominem securum & offitantem reperiat, assumpsis septem alijs spiritibus peioribus illuc di- uertit, & sunt postrema illius hominis peiora primis. Nemo igitur post unam et alteram victoriam securus sit, & sibi ipsi pacem perpetuam pollicetur.

Sed hic consoletur nos, quòd angelos Christo victori ministrasse audimus. Etsi enim hoc officij Angeli Christo ministrant. De his, Domino & creatori suo debeant, certum tamen est, illos nobis quoque ministros & custodes animatus datos esse. Paulus enim ministratorios spiritus esse dicit, qui in ministeriū emittantur pro- pter eos, qui bæredes erunt salutis. Et in Psalmis scribitur: Angelus Domini castrametatur cir cum eorum, qui ipsum timeant, & eripit eos. Nec exempla desunt eorum, qui visibili angelorum ministerio adiuuati & defensi sunt. Lotum à Sodomis eripiunt angeli. Idem Iacobum ab auunculo Labani & E- domi fratris armis defendunt Aegyptum egresus, & terram Chanaan petentibus itinerum simul & dux est Angelus Domini. Omittit quæ de Elifao, Daniele & socijs, Apostolis item & infinitis alijs passim traduntur. Quorum omnium consideratione nos in fide confirmari conuenit, ut huius nostre dignitatis memores, aduersus diaboli conatus fortiter pugnemus, ne angelorum ministerio nosmetipsos spoliemus, sed potius victores in Christo, cum eodem in caelis regnemus, cui debetur bene- dictio, honor, gloria & potestas in æternum, Amen.

Postquam uerò traditus esset Ioannes, uenit Iesus in Galilæam, præ- dicans Euangelium regni Dei, & dicens: Impletum est tempus, & appropinquauit regnum Dei. Poenitentiam agite, & credite in Euangelio.

Ut Christus in tentationibus se gesserit.

Exod. 34.

1. Reg. 19.

Galat. 5.

Luce 21.

Ephes. 5.

Deut. 8.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Deut. 6.

Argumentum
& usus presens
loci.

Quoniam Deus pater filium suum humano generi Sacerdotem & regem constituit, tandem priusquam minus suum publice subiret, preparari voluit, quod factus ab omnibus ageretur. In qua preparatione primum locum habet publica inauguratio, in qua spiritus sanctus super illum visibiliter descendit, & eundem pater coelestis filium suum & humani generis medicum pronuntiavit. Mox tentationes secute sunt, quibus diabolum deicit, & simul eo arguente probavit, se fidelem Pontificem esse, qui nostras infirmitates expertus, eisdem condolare possit. Sequitur, ut commissum a patre munus obire coepit, a doctrina nimirum exorsus, qua inter Sacerdos officii primas tenet. Quo loco admonemur, quae nam doctrina Christi ratio sit, & quatenus hodie etiam in Ecclesia doctrina servari, quomodo item audiri & recipi debeat, si ea nobis salutaris esse volumus. Et quia in his salus nostra potissimum consistit, singula huius negotij circumstantiae excutenda erunt.

I. Quando
Christus do-
cere coepit.
Ioan. 1. & 3.
Luc. 4.

Primo tempus notatur, postquam eradicus fuit Ioannes, de quo pluribus sexto cap. agitur, ubi qui Christum priusquam Ioannes caperecur, aliquos discipulos collegisse constat, quos priusquam in publicum omnibus regnum Dei annuntiauit. Nec temere improbanda videtur Chryostomi sententia, qui Christum ideo serius coepisse ait, ut & maior esset doctrina ipsius autoritas, & scholam eius occasio videretur, quod paulo ante inter Ioannis discipulos ex-prava emulacione caperet. Vide Ioan. 3.

Sors & conditio
ministorum.

Hic vero observanda venit ministorum Christi conditio. Fuit Ioannes electum Dei regem, & sanctissimum inter natos mulierum, qui hucusque tum doctrina tum vitae conversatione, cum pro populi salute impendit. Is nunc eradicus esse dicitur, nimirum in Herodis crudelissimi & impiissimi tyranni manus. Et credibile est, sanctissimum virum, tum Herodis ipsius, tum per fidem mundandam insidijs circumventum fuisse, quando illum eradicum fuisse, Marcus scribit. At propter verberam verbi predicationem, & quod tyranni incestum reprehendat, hoc illi accidisse. Luc. 9. cui restatur. Et haec perpetua ministorum verbi sors, sicuti Prophetarum & Apostolorum exempla docent. Quia enim mundus totus in malo constitutus est, veritatis lucem odit, & eos qui hanc afferunt perniciter insectari consuevit. In cuius consideratione nos diligenter & crebrius cogitet, quo minus offendamur, si quid simile hodie etiam ipsis contingit, qui ob fidele publicam salutem, honore & amore digni erant.

Luc. 3.

Ioanni capto suc-
cedit Christus.

At hic non tam observatione quam admiratione dignum est, quod Ioanni ob veritatis doctrinam periclitanti Christus succedit, qui eandem doctrinam plenius & maiori cum profectu praedicat. Et hoc magnum & evidens divinae bonitatis argumentum, quae nec ingratitude huius mundi, nec peccatorum sententia sese superari patitur, quo minus salutem omnibus offerat. Impletur hic quoque vineae parabola alibi Christus docet. Nam post prophetas indignissime tractatos ab his, qui heredes agricolas Deus constituerat, Ioannes missus fuit, qui paupertatis fructus exigeret. Huiusmodi & vinctu Christi ipse insequitur. Imo cum illum etiam Iudei reiecerent, Apostoli successores, & ita ab eo tempore ecclesia sua Christus prospexit, ut omnibus saeculis ministros dederit, per quos veritatis cognitio propagaretur. Non est ergo quod hodie ministorum cadibus vel impij gaudeat, vel pij terreantur. Nec enim ecclesiam suam Christus unquam neglexer, quam propria virtutem habuit.

Ministri ante-
cessorum suorum
cruce non ter-
reantur.

Interim suo exemplo ministros fortitudinem & constantiam Christus docet. Est enim Ioannis munus Ioanni, quoad carnis iudicium, infelicis cesserit, non tamen idcirco illud ipsum subire debet. Haec veteres nimirum prophetas secutus, quos simili constantia animatos fuisse legimus. Disce ergo Dei vocationem similiter sequi, qui hodie in ecclesia ministerii sunt, nec carnis rationes audiant, quae proxima quaeque pericula cauere, nec unquam ad Dei praeccepta respicere consuevit, &c.

I. I. Vbi Chri-
stus predicari.
Matth. 4. 9.
Isaie 8.

Secundo loci etiam meminit Marcus, ubi Christus predicare cepit. Non est lesus, inquit, in Galilee. Matthaeus vero, illum mox relicta Nazareth, in Capernaum venisse, & ibi habitasse, quae quam idcirco alibi Christi civitatem vocat. Convenit hoc prophetis, quae (ut statim monuit) illam regionem Christi luce primam omnium illustrandam praedixerunt. Fuit inter eius oppida celeberrimum Capernaum, quod ideo primum delegit, ut cum doctrinae tum miraculorum ipsius fama crederet, & lacus ad finitimos quosque vulgaretur. Est enim locus ignobilior non sustinet Christus, qui in Bethlehem suo natali, & Nazareth humi sua educatione nobilitate dignatus est, maiorem tamen & celeberrimam.

telebrior
popula die
quando e
Hinc rui
Hic r
profulse
ramaces
ergo hodie
runt, qua
hodie D
dei fractu
nista ill
Ter
hi. At pe
mellivir
ri qui su
le, quoad
pro cele
dit, quae
stium esse
dignitate
teria, &
non mod
Agit aut
do, sed ex
etiam pue
nis & ing
hodie E
bilis per
tenetur
Resla
appropia
ni cuius
erum pro
co, dabat
dit, quo ei
Regni
excipend
argument
runt, qua
regnum a
verum con
roci anim
distingue
lato de po
suerit. Cu
esse. Dan
sub quart
anorum
hat. Se

tributorum vrbium rationem habet, vt ea occasione veritatis cognitio ad plures disseminetur. Ideo postea diebus festis Hierosolymam ascendit, & Apostolis ibidem spiritum sanctum eo tempore misit, quando ex vniuersis pene totius orbis regionibus maxima hominum multitudo illuc confluxerat. Hinc rursum patet Dei bonitas, qui salutem cuius auctor nobis Christus est, nemini inuidit.

Hic tamen meminisse oportet, prerogativam hanc nec Capernaum, nec alijs Galilae civitatibus Christi lux in- gratas nihil pro- fuisse, sed Christum casdem alibi diris & horrendis execrationibus deuotisse, cum ingratas & con- trarietas experiretur. Matth. 11. Idem Hierosolymis etiam accidisse, ex historijs notum est. Frustra ergo hodie Romani suis episcopis gloriantur, qui olim magna cum laude fidem Christi illic planta- runt, quando nulla iam Rome veteris illius ecclesiae vestigia restant. Meminerint etiam horum, quos hodie Deus Euangelij luce primos illustrare dignatus est. Nisi enim Dei beneficium agnoscant, si- deti fructus ferant, & vni Christo viuant, graues & horribiles suae ingratiudinis penas exoluent, iuxta illud: Et multi primi erunt nouissimi.

Tertio, ne quid Christus docuerit incertum esset, illum Euangelium regni Dei praedicausse scri- bit. At per Dei regnum non immensa illa Dei potestas, qua omnibus imperat, sed nostra salutis ratio intelligitur, qua propter suum finem & effectum regnum Dei dici consuevit. Huc enim tota tendit, vt qui sub tenebrarum potestate tenebamur, et auferamur in libertatem filiorum Dei, in quibus il- le, quoad hic viuimus, per verbum & spiritum suum regnet, & tandem huius seculi miserijs exem- ptus caelestis & aeterni sui regni consortes faciat. Huius regni consequendi rationem Christus tradi- dit, qua tota Euangelio continetur, quod & penitentia & remissionis peccatorum auctorem Chri- stianam offert, & in eodem omnes salutis thesauros propinat. Faciunt haec ad asserendam Euangelij di- gnitatem, qua omnes alias scientias longe vincit. Commendantur haec ab auctore, subiecto siue ma- teria, & tradendi ratione, quam Methodium dixere. At Euangelij auctor Deus est, qui illud ipsum, non modo selectissimorum hominum ministerio, sed per filium suum mundo reuelare dignatus est.

Atque autem de vera & aeterna hominum salute, cuius ratio nisi probe nobis constet, non inutilia mo- di, sed exitialia sunt, quae cum in mundo habemus. Tradendi ratio tam simplex & facilis est, vt etiam pueris perspicua esse possit, & ad illam percipiendam ij demum idonei sint, qui suppresso ratio- nis & ingenij acumine, Dei verbo simpliciter credere assueuerunt. Vtinam horum meminissent, qui hodie Euangelij doctrinam obcuritatis accusant, & eandem ab hominibus confictam, & rebus pu- blicis perniciosam esse dicunt. Merentur, quicumq; ita sentiunt, vt eieci ex Dei regno, sub horribili tenebrarum potestate aeternum pereant.

Relat, vt quomodo Euangelium istud praedicari, videamus. Impletum est (inquit) tempus, & appropinquauit regnum Dei. Penitentiam agite, &c. Vbi nemo putauerit, Christum instar phana- do Christus praedicari. totius cuiusdam hinc inde discurrentem, haec duntaxat verba ingeminauisse. Sed Euangelista summam con- ceptam proponit, quae ab illo pro auditorum captu fultus tractata sunt. Potest autem tota Christi con- ceptio, in duobus partibus comprehendere. Prima, regnum Dei in foribus esse probat. Secunda modum tra- dit, quo eius consortes fieri possint. Quare singulas ex ordine inspicimus.

Regnum Dei iam appropinquasse docet, argumento ducto à tempore, quo illos ad ipsum ritè Regni Dei tem- poris praesentia. excipiendum hortari instituit, ne de re post multa demum secula euentura agi putarent. Ita verò argumentatur. Prophetae Dei regnum & humani generis redemptionem tunc venturam praedixe- runt, quando tempus illud praesentium elapsum fuerit. At tempus illud impletum est. Ergo Dei quoq; regnum appropinquauit. His verò ad veteres promissiones & oracula relegat, vt illa cum praesenti- terum conditione conferentes, promissam salutem iam adesse intelligerent, sed ad illam excipiendam totius animis prepararent. Habeant enim certa quadam oracula, qua illos de tempore venturi Messiae admonerent. Nam Iacob moriturus dixerat: Non recedet sceptrum de Iuda, & legis- lator de pedibus eius, donec veniat Sechilo (id est Saluator aut Sospitator) & ad illum gentes con- fluant. Cuius vaticinij sensus est. Messias temporibus Iudeos & regnum & sacerdotium amissuros esse. Daniel rursum, Messias regnum, quod per lapidem absque hominis manu reuulsam figuratur, Daniels 2. sub quarta, id est, Romana Monarchia, exorturum praedixit. Et eidem angelus Gabriel certum annorum numerum indicat, post quos elapsos promissus ille Saluator regnum Dei instaurare de- beat. Septuaginta hebdomades (inquit) praesentia sunt populo tuo & vrbis tuae ad consummandum Daniels 9.

III. Quid Christus praedicari.

Euangelij dignitas.

Mat. 11.

III. Quomodo Christus praedicari.

Pius praesentia.

Genesis 49.

Danielis 2.

Danielis 9.

Leuit. 25.

Ezre 7.

Luce 2.

Marci 15.

Vt regnū Dei recipi debeat.

Que doctrina in Ecclesijs debeat retineri.

Actorum 5. Galat. 1. 1. Corinth. 4.

scelus, & perficiendum peccata, & expiandum iniquitatem, & ad iustitiam sempiternam redendum, & ad obsequium visionem & prophetas, & regendum supremam Sanctitatem, &c. At hodie domades he. non dierum, sed annorum sunt, quales in lege etiam habentur, ubi de anno hebdomadarum. Annos ergo constitunt quadringentos nonaginta. Initium verò annorum istorum idem est, quod Hierosolymorum instauracionem siue restitutionem, indicat. Quam tunc factam videmus, quando Exras à Dario Longimano missus, ex regis mandato iudices ordinavit, & reprobam formam constituit. Factum hoc anno Dary septimo, qui in annum tertium Olympiadis octogesima incidit. A quo si ad annum Olympiadis ducentesime secunda quartum quo Christus nunc regem suffixus, peccatum omne expiauit, & sempiternam iustitiam rediit, &c. annos, annos habebit quadringentos nonaginta & unum. Itaque in proximum post elapsas septuaginta hebdomades annum, Christi passio incidit. At illo ipso tempore Romana Monarchia floruit, & iustitiam venale haberent. Erant hæc vulgo notissima, & multum iam tum animos in spem Meliorum erectos habebant, sicuti de Simeone, Iosepho Arimathæo, & multis alijs legitur. Horum reliquos etiam omnes admonere vult Christus, quando tempus iam impletum esse, & regnum Dei appropinquauisse, dicit. Ista verò Euangelica doctrina veritatis, & nostre salutis, que hæc dicitur, certitudinem asserunt, simulq; monent, vt ipsi etiam veterum scripturarum collationem nostram confirmemus.

Porro ad alteram concionis Christi partem transeamus, qua quid ipsos facere conueniat, sicuti regni Dei heredes esse velint, dicens: Penitentiam agite, & credite in Euangelio. Dicitur. Et primò quidem omne id comprehendit, quod de penitentia dici potest. Vult enim vt ad Deum uertantur cum in fidei negotio, cum in ijs que ad vitæ conuersationem faciunt, Opus hie errorum peccatorum agnitione, eorundem confessione, animi contritione, & emendatione omnium que de voluntatem peccauimus. Poterat de his copiose disseri, sed si in seipos singuli descendunt, facile ipsi faciendum sit, intelligunt. Ad ista verò fides exigitur, que Euangelio haberi, & intra illius limites sese continere debet, ne humana rationis delirij seducta, incertis opinionibus vagetur. Hæc autem fides hæc ad vtamque Euangelij partem, penitentiam nimirum & peccatorum remissionem referri. Nisi enim ijs credamus, que de peccatorum atrocitate in Dei verbo creduntur, nunquam penitebimus. Rursum frustra agnoscamus peccata, nisi de eorundem remissione, que nobis in Christo parata est, probe simus persuasi.

Ex his patet, que hodie etiam in ecclesijs doctrina retineri debeat, & que vera sit fides consequende ratio, in peccatorum cognitionem homines adduci debent, vt sibi emendationis suæ remissione gratia opus esse intelligant. Vtraque autem iuxta Euangelij doctrinam in Christo monstratur, quem in hoc Deus constituit, vt nobis penitentiam simul & remissionem offerat. Quicumque ergo aliud Euangelium docent, audiri nõ merentur, sed anathema censeri debent, quia angeli de celo sint. Interim meminerimus, regnum Dei, quod Euangelio predicatur, (vt Paulus suos Corinthios probe admonet) non in sermone consistere, sed in virtute. Præstemus ergo que Christus exigit. Agamus penitentiam ex animo, & in Christi merito fiducia nostra fundamenta collocemus, vt illius spiritu ducti cum illo olim in cælis regnemus, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in æternum. Amen.

H O M I L I A X.

Cum ambularet autem iuxta mare Galilææ, uidit Simonem & Andream fratrem eius, iacentes retia in mare (erant enim piscatores) & dixit eis Iesus: Sequimini me, & faciam ut efficiamini piscatores hominum. Ac protinus relictis retibus suis, secuti sunt eum. Et progressus illic pusillum, uidit Iacobum filium Zebedæi, & Ioannem fratrem eius, qui & ipsi in naui reconcinabant retia, statimq; uocauit illos. Et illi relicto patre suo Zebedæo in naui cum mercenarijs, secuti sunt illum.